

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ คุณค่าสำคัญของการพัฒนาอยู่ที่ การพัฒนาคน ถ้าเราพัฒนาคนให้ฉลาดสามารถเรียนรู้ คิดเป็น ทำเป็น และตั้งอยู่ในความดีได้ ประเทศก็จะพัฒนา การที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพต้องพัฒนาด้วยการศึกษา โดยเริ่มจาก แรกเกิดไปตลอดชีวิต (ประเวศ วะสี. อ้างถึงใน มาซารู อินุกะ, ม.ป.ป. : 7)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (2545-2549) มีเป้าหมายที่สำคัญ คือ การมีสังคมที่พึงปรารถนา ครอบคลุมอบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง และประเทศชาติมั่นคง ในการพัฒนาคนให้เป็ศูนย์กลางของการพัฒนาเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว จะต้องมีส่วนร่วม ของการพัฒนาคนให้เป็คนดี คนเก่ง และมีความสุข มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ดัง พระบรมราโชวาท พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช (กรมวิชาการ, 2541 : 60) ตอนหนึ่งว่า

“นอกจากการศึกษาจะสอนให้คนเก่งแล้ว จำเป็นอย่างยิ่งที่จะอบรมให้ดีพร้อมกัน ไปด้วย ประเทศเราจึงจะได้คนมีคุณภาพ คือ ทั้งเก่ง ทั้งดี มาเป็นกำลังของบ้านเมือง ให้ ความเก่งเป็นปัจจัยและพลังสำหรับการสร้างสรรค์ และให้ความดีเป็นปัจจัยเพื่อ ประดับประคอง หนุนนำความเก่งให้เป็นไปในแนวทางที่อำนวยผลประโยชน์ อันพึง ปรารถนา”

การพัฒนาคนเป็นเรื่องที่ต้องร่วมกันดำเนินการ และกระทำอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาเด็กปฐมวัย เริ่มตั้งแต่แรกเกิดจนถึงอายุ 6 ขวบ ซึ่งเป็นวัยที่ สำคัญยิ่งถือเป็นวัยทองของชีวิต การศึกษาในระดับนี้เป็นการจัดการศึกษาเพื่อปูพื้นฐานชีวิตให้ แก่เด็ก เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้รับการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพหรือความสามารถที่มีอยู่ ภายในตัวซึ่งติดตัวมาแต่กำเนิด (เขาวพา เฉชะคุปต์, 2542 ก : 22) เพื่อเตรียมพร้อมเข้าเรียน ในระดับต่อไป

กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดปรัชญาการจัดการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษา ไว้ในหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ว่าเป็นการจัดการศึกษาและอบรมเลี้ยงดู

บนพื้นฐานที่สนองความต้องการของเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี ที่ต้องการความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ และความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างสมดุลต่อเนื่องไปพร้อมกันทุกด้าน ประสบการณ์ต่างๆ ที่จัดให้จะเป็น ประสบการณ์ตรงที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ความแตกต่างระหว่างบุคคล และบริบทของ สังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้เพื่อให้เด็กเกิดกระบวนการเรียนรู้ และมีความสุขกับการปฏิบัติกิจวัตร ประจำวัน โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างบ้าน สถานศึกษา และชุมชน เพื่อพัฒนาเด็กให้ เจริญเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณค่าต่อไป (กรมวิชาการ. 2540 ค : 1-2)

การจัดการศึกษาสำหรับเด็กวัยก่อนประถมศึกษา นั้น มีหน่วยงานหลายหน่วยงานที่ รับผิดชอบจัดการศึกษา มีรูปแบบแตกต่างกันไปตามภาระหน้าที่ของหน่วยงาน โรงเรียน เอกชนก็เป็นหน่วยงานหนึ่งจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับอุดมศึกษา ให้ได้ทั้ง ปริมาณและคุณภาพ ซึ่งกำหนดเป้าหมายในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาในแผน พัฒนาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ระยะที่ 8 (พ.ศ. 2540-2544) ของกระทรวง ศึกษาธิการ โดยให้เด็กปฐมวัยทุกคนได้รับการพัฒนาเพื่อเตรียมความพร้อมอย่างน้อย 2 ปี ก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา โดย กระทรวงศึกษาธิการรับภาระร้อยละ 96 ของนักเรียนในกลุ่มเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ. 2541 : 66)

อย่างไรก็ตามสภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนทั่วทั้งประเทศในปัจจุบันนี้ ก็ยังเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ มากมาย โรงเรียนหลายแห่งมีรายได้ไม่เพียงพอ เก็บค่าเล่าเรียนได้ ไม่สอดคล้องกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น อีกทั้งยังต้องแข่งขันกับโรงเรียนของรัฐ ทั้งที่โรงเรียน เอกชนส่วนใหญ่ก็สามารถจัดการศึกษาได้ทัดเทียมกับโรงเรียนของรัฐ (ชมรมการศึกษาเอกชน จังหวัดร้อยเอ็ด. 2543 : 11) การศึกษาในระดับอนุบาลนั้นก็ยังมีหน่วยงานที่รับผิดชอบหลาย หน่วยงาน หลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนเอกชน ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน โรงเรียน เทศบาล โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำให้เกิดการแข่งขันกันในแต่ละ หน่วยงานที่รับผิดชอบ ซึ่งโรงเรียนเอกชนจะมีจุดด้อยอยู่ที่ค่าใช้จ่ายในการเรียนค่อนข้างสูง กว่าหน่วยงานอื่น ๆ อยู่มาก แต่ผู้ปกครองก็ยังนิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนที่โรงเรียนเอกชน กันมากจะเห็นได้จากจำนวนนักเรียนที่เพิ่มขึ้นจากปีการศึกษา 2543 มีจำนวน 4,428 คน และ ในปีการศึกษา 2544 เพิ่มขึ้นเป็น 5,396 คน (ชมรมการศึกษาเอกชนจังหวัดร้อยเอ็ด.2544) เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้ปกครองนักเรียนที่นิยมส่งบุตรหลานเข้าเรียนใน โรงเรียนเอกชนดังกล่าว โรงเรียนเอกชนจึงจำเป็นต้องเร่งรัดพัฒนาคุณภาพและมาตรฐาน

อย่างค่อนเื่องและสม่ำเสมอ ผู้วิจัยในฐานะเป็นผู้บริหารโรงเรียนเอกชนจึงเห็นว่า ควรจะทำการวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ของโรงเรียนเอกชน ซึ่งผลการวิจัยจะช่วยให้ได้ข้อสนเทศ ที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชน ให้มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และสอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนเอกชนยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนเอกชน ระหว่างผู้ที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี กับปริญญาตรีขึ้นไป

Rajabhat Mahasarakham University

สมมติฐานของการวิจัย

ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ของโรงเรียนอนุบาลเอกชน แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ของโรงเรียนเอกชน ตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานโรงเรียนเอกชน ที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ.2531 คือ

1. แนวทางการจัดประสบการณ์
2. บุคลากร
3. สื่อการเรียนการสอน
4. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่

5. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
6. การให้บริการและการอำนวยความสะดวกอื่น

ขอบเขตการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับอนุบาลในโรงเรียนเอกชน จำนวน 6,233 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนระดับอนุบาลในโรงเรียนเอกชน จำนวน 362 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบหลายขั้นตอนและกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยการเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด. 2543 : 40)

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน จำแนกเป็น

2.1.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี

2.1.2 ปริญญาตรีขึ้นไป

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคาดหวังของผู้ปกครองนักเรียนต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาล ของโรงเรียนเอกชน 6 ด้านคือ

1. แนวทางการจัดประสบการณ์
2. บุคลากร
3. สื่อการเรียนการสอน
4. การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่
5. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน
6. การให้บริการและการอำนวยความสะดวกอื่น

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้ความหมายของคำหรือข้อความที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ เป็นที่เข้าใจและมีความหมายตรงกันจึงให้ความหมายไว้ ดังนี้

1. ความคาดหวังของผู้ปกครอง หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่ผู้ปกครองนักเรียนต้องการให้มีและจัดขึ้นในการจัดการศึกษาระดับอนุบาล โรงเรียนอนุบาลเอกชน แยกได้ 6 ด้านดังนี้

ด้านที่ 1 แนวทางการจัดประสบการณ์ หมายถึง การจัดกิจกรรมในลักษณะของการเตรียมความพร้อมในทุกด้าน ตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ที่จัดทั้งในและนอกห้องเรียน

ด้านที่ 2 บุคลากร หมายถึง ครูผู้สอนในโรงเรียน

ด้านที่ 3 สื่อการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ ที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน

ด้านที่ 4 การจัดสภาพแวดล้อม อาคารสถานที่ หมายถึง งานด้านอาคารสถานที่เกี่ยวกับการตกแต่งสถานที่ ทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน การใช้อาคารสถานที่ รวมถึงการบำรุงรักษา และการจัดสิ่งแวดลอมทางธรรมชาติ เพื่อประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอน

ด้านที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับโรงเรียน หมายถึง งานสร้างความเข้าใจและการทำงานร่วมกันระหว่างครูกับผู้ปกครอง การติดต่อสื่อสารระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ด้านที่ 6 การให้บริการและการอำนวยความสะดวกอื่น หมายถึง การจัดบริการสิ่งต่าง ๆ ในโรงเรียน เพื่อเอื้อต่อการอำนวยความสะดวกและความปลอดภัย เช่น การบริการด้านสุขภาพ การบริการด้านอาหารกลางวัน การบริการรถรับ-ส่ง

2. ระดับการศึกษาของผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง วุฒิการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง

3. การศึกษาระดับอนุบาล หมายถึง การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา และการศึกษาปฐมวัย ที่จัดประสบการณ์ให้กับเด็กในช่วงอายุ 3-6 ปี

4. โรงเรียนเอกชน หมายถึง สถานศึกษาที่ดำเนินการโดยเอกชนซึ่งเปิดรับเด็กก่อนวัยเรียน คือ ช่วงอายุ 3–6 ปี ที่จัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 ในจังหวัดร้อยเอ็ด

5. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่เลี้ยงดูให้การอุปการะ และอบรมสั่งสอนเด็กอย่างใกล้ชิดที่บ้าน อาจจะเป็นบิดา มารดา ญาติ หรือบุคคลที่บิดามารดาไว้วางใจฝากบุตรธิดาอยู่ด้วย และมีอำนาจตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาของเด็ก

6. การจัดการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานในการเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก ๆ ในทุกด้านตามวัยและศักยภาพของเด็กแต่ละคน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

เป็นข้อเสนอแนะสำหรับ โรงเรียนอนุบาลเอกชน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนจังหวัดร้อยเอ็ด ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาระดับอนุบาลศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ภายใต้มาตรฐานการศึกษา

